

SFS 2002:574

Utkom från trycket
den 19 juni 2002

Fordonslag;

utfärdad den 6 juni 2002.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om

1. kontroll av fordon samt därtill hörande system, komponenter och separata tekniska enheter,
2. kontroll av fordons last,
3. kontroll av färdskrivare och taxameter och kontroll av användningen av dessa, samt
4. den verksamhet som bedrivs av besiktningsorgan på fordonsområdet.

Lagen innehåller dessutom bemyndiganden att meddela föreskrifter i dessa ämnen samt om fordons beskaffenhet och utrustning.

2 § Lagen gäller inte

1. fordon som tillhör staten och är tillverkade för särskilda militära ändamål,
2. motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller släpfordon som har kopplats till något sådant fordon,
3. fordon som används uteslutande inom inhägnade järnvägs- eller industriområden eller inom inhägnade tävlingsområden eller andra liknande inhägnade områden, eller
4. lekfordon.

¹ Prop. 2001/02:130, bet. 2001/02:TU13, rskr. 2001/02:280.

² Jfr Rådets direktiv 70/156/EEG av den 6 februari 1970 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa (EGT L 042, 23.2.1970, s. 1, Celex 31970L0156), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/116/EG (EGT L 018, 21.1.2002, s. 1, Celex 32001L0116), rådets direktiv 74/150/EEG av den 4 mars 1974 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av jordbruks- eller skogsbruks-traktorer med hjul (EGT L 084, 28.3.1974, s. 10, Celex 31974L0150), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2001/3/EG (EGT L 028, 30.1.2001, s. 1, Celex 32001L0003) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/24/EG av den 18 mars 2002 om typgodkännande av två- och trehjuliga motorfordon och om upphävande av rådets direktiv 92/61/EEG (EGT L 124, 9.5.2002, s. 1, Celex 32002L0024).

Definitioner

3 § I denna lag avses med

besiktningsorgan: ett sådant organ som anges i 4 kap. 2 §,

besiktningstekniker: den som har anställning hos ett besiktningsorgan för att utföra besiktningar,

bilinspektör: den som har anställning som bilinspektör hos en polismyndighet eller hos Rikspolisstyrelsen,

tekniker: den som har uppdrag som tekniker hos en polismyndighet.

I övrigt har de beteckningar som används i denna lag samma betydelse som i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

2 kap. Kontrollformer

Inledande bestämmelse

1 § Kontroll om ett fordon är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt och i övrigt lämpligt för trafik får ske genom de kontrollformer som i sina huvuddrag anges i detta kapitel.

Typgodkännande

2 § Ett typgodkännande meddelas för en typ av fordon, system, komponent eller separat teknisk enhet som uppfyller föreskrivna krav i fråga om beskaffenhet och utrustning. Typgodkännande kan ske i enlighet med EG-direktiv på området (EG-typgodkännande), i enlighet med överenskommelser upprättade inom Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa (ECE-typgodkännande) eller som nationellt typgodkännande.

Bestämmelser om typgodkännande i fråga om avgasrening finns i lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen.

3 § Den myndighet som regeringen utser är godkännandemyndighet.

4 § Den som har beviljats ett typgodkännande

1. ansvarar för att samtliga fordon, system, komponenter och separata tekniska enheter tillverkas i enlighet med typgodkännandet,

2. är skyldig att medverka till den kontroll som behövs med anledning av godkännandet, och

3. är skyldig att till godkännandemyndigheten utan ersättning lämna de upplysningar samt tillhandahålla de fordon, fordonsdelar, handlingar och den utrustning som behövs för kontrollen.

Godkännandemyndigheten har rätt till tillträde till en fabrik eller en annan anläggning och får där göra nödvändiga undersökningar.

5 § Om godkännandemyndigheten finner att fordon, system, komponenter eller separata tekniska enheter inte längre stämmer överens med den typ som den har godkänt, får myndigheten återkalla godkännandet.

Registreringsbesiktning

6 § Registreringsbesiktning sker av ett fordon för att

1. identifiera fordonet,
2. fastställa de uppgifter om fordonet som skall föras in i vägtrafikregistret, samt
3. kontrollera att fordonet uppfyller föreskrivna krav i fråga om beskaffenhet och utrustning.

Mopedbesiktning

7 § Mopedbesiktning sker av en moped för att fastställa att den är en moped klass II och för att kontrollera att den uppfyller föreskrivna krav i fråga om beskaffenhet och utrustning.

Lämplighetsbesiktning

8 § Lämplighetsbesiktning sker för att kontrollera att ett fordon är lämpligt för den avsedda användningen.

Ett godkännande vid en lämplighetsbesiktning får återkallas, om fordonet inte längre är lämpligt för den avsedda användningen.

Kontrollbesiktning

9 § Kontrollbesiktning sker för att kontrollera att ett fordon

1. inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaffenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt, och
2. uppfyller föreskrivna krav till skydd för liv och hälsa.

Kontrollbesiktning sker periodiskt men kan också ske till följd av körförbud eller föreläggande.

Flygande inspektion

10 § Flygande inspektion sker för att kontrollera att ett fordon som anträffas i trafik

1. inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaffenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt och att det inte i övrigt avviker från det godkända utförandet, och
2. uppfyller föreskrivna krav till skydd för liv och hälsa.

Flygande inspektion får även ske av ett fordon som anträffas under sådana omständigheter att det finns anledning att anta att det i nära anslutning till anträffandet har använts i trafik.

Flygande inspektion av fordon som används i yrkesmässig trafik får dessutom ske i företagets lokaler eller liknande eller på ett område i anslutning till dessa.

Flygande inspektion skall utföras av en polisman eller en bilinspektör som har förordnats av Rikspolisstyrelsen. Den som utför inspektionen får biträddas av en tekniker som har förordnats av Rikspolisstyrelsen.

Annan kontroll genom polisman

11 § Varje polisman som har anledning att anta att ett fordon som anträffas i trafik inte är i föreskrivet skick får utföra den kontroll av fordonets beskaffenhet och utrustning som uppenbart behövs från trafiksäkerhetssynpunkt.

Kontroll av fordons last

12 § Kontroll av fordons last sker för att kontrollera att ett fordon är lastat på föreskrivet sätt. Kontrollen skall utföras av en polisman eller en bilinspektör.

Vägkontroll m.m. av färdskrivare

13 § Vägkontroll av färdskrivaren hos ett fordon, som anträffas i trafik eller som kan antas ha använts i trafik i nära anslutning till anträffandet, och som enligt särskilda föreskrifter skall vara utrustat med färdskrivare, sker för att kontrollera att den är av godkänd typ och uppfyller föreskrivna krav i fråga om montering, funktion och användning. Beträffande fordon som används av företag får motsvarande kontroll ske även i företagets lokaler eller liknande eller på ett område i anslutning till dessa. Kontrollen skall utföras av en polisman eller en bilinspektör.

Vägkontroll m.m. av taxameter

14 § Vägkontroll av taxametern hos ett fordon, som används i taxitrafik eller som kan antas ha använts i sådan trafik i nära anslutning till anträffandet, och som enligt särskilda föreskrifter skall vara utrustat med taxameter, sker för att kontrollera att den är av godkänd typ och uppfyller föreskrivna krav i fråga om montering, funktion och användning. Motsvarande kontroll får ske även i taxiföretagets lokaler eller liknande eller på ett område i anslutning till dessa. Kontrollen skall utföras av en polisman eller en bilinspektör.

3 kap. Allmänna bestämmelser om kontrollen**Grundläggande bestämmelse**

1 § Kontroll som avses i denna lag skall anordnas och utföras så att den inte orsakar större olägenheter än vad som är nödvändigt med hänsyn till dess ändamål.

Stoppande av fordon

2 § En bilinspektör får i fall som avses i 2 kap. 10 och 12–14 §§ stoppa fordon för att genomföra kontroll.

En polismanns rätt att stoppa fordon regleras i polislagen (1984:387).

Tillträde till fordon och lokaler m.m.

3 § En polisman, en besiktningstekniker, en bilinspektör eller en tekniker har vid kontroll enligt denna lag rätt till tillträde till fordon och slutna utrym-

men i ett fordon samt, i fall som avses i 2 kap. 10, 13 och 14 §§, till företags lokaler eller liknande eller till ett område i anslutning till dessa. Även den som Vägverket särskilt har förordnat har, om det behövs för prövningen av ett ärende som verket handlägger, rätt till tillträde till fordon, slutna utrymmen i fordon eller till lokaler eller liknande eller till ett område i anslutning till dessa där ett fordon står uppställt.

En polisman eller en bilinspektör har rätt till tillträde till fordon och till slutna utrymmen i ett fordon eller dess last för att kontrollera att fordonet är lastat på föreskrivet sätt.

Provkörning

4 § Den som utför sådan kontroll eller provning som avses i 3 § första stycket får i samband därmed provköra ett fordon. Detsamma gäller den som Vägverket särskilt har förordnat att utföra haveriundersökningar eller utöva tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (1988:1604).

5 § Sådan provkörning som avses i 4 § får ske även om det finns hinder mot att använda fordonet enligt denna lag, lagen (2001:558) om vägtrafikregister eller lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Förelägganden, körförbud m.m.

6 § Vägverket, en polisman, ett besiktningsorgan eller en bilinspektör får i enlighet med vad som föreskrivs med stöd av 5 kap. 8 § meddela de förelägganden, körförbud och andra beslut som behövs med hänsyn till ett fordons säkerhet eller lämplighet i trafik. För ett sådant fall får det föreskrivas att fordonet kan godkännas på grundval av ett intyg som har utfärdats efter reparation och provning vid en verkstad som är ackrediterad enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Körförbud får meddelas vid registreringsbesiktning, kontrollbesiktning och flygande inspektion om det kontrollerade fordonet är så bristfälligt att det inte kan användas utan uppenbar fara för trafiksäkerheten. Körförbud kan inträda även med anledning av att ett fordon inte har genomgått en kontroll som skall ske enligt meddelade föreskrifter eller särskilt föreläggande.

4 kap. Besiktningsverksamheten

Besiktningsorgan

1 § Besiktningar och provningar av fordon vid kontroll enligt denna lag får utföras endast av de besiktningsorgan som anges i 2 §. Regeringen får dock beträffande provningar föreskriva annat.

Besiktningensorgan**Kontrollområde**

Aktiebolaget Svensk Bilprovning	Motorfordon, lätta terrängvagnar, terrängskotrar, släpfordon och terrängsläp till dessa fordon samt traktorer som utgörs av ombyggda bilar
SMP Svensk Maskinprovning Aktiebolag	Traktorer, motorredskap, tunga terrängvagnar och släpfordon till dessa fordon, med undantag av a) traktorer som utgörs av ombyggda bilar, b) kontrollbesiktning av sådana motorredskap klass I som är inrättade som mobilkranar
Det Norske Veritas Inspection AB	Kontrollbesiktning av sådana motorredskap klass I som är inrättade som mobilkranar

Besiktningensorganens verksamhet

3 § Besiktningensorganen prövar frågor som gäller godkännande av fordon vid besiktningar inom respektive organs kontrollområde.

4 § Besiktningensorganen skall ha en sådan ställning och besiktningensverksamheten en sådan inriktning att organens oberoende inte kan ifrågasättas.

5 § Besiktningensorganen skall underrätta de myndigheter som har rätt att meddela föreskrifter om fordons beskaffenhet och utrustning om iakttagelser av betydelse för respektive myndighets verksamhet.

Tillsyn

6 § Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll utövar tillsyn över sådan besiktningensverksamhet som avses i denna lag.

Tillsynen skall omfatta den tekniska kompetensen och utrustningsnivån i verksamheten samt kvalitetssäkringen av denna.

7 § Besiktningensorganen skall på begäran av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll lämna tillträde till lokaler samt ge upplysningar och lämna ut handlingar i den utsträckning som behövs för tillsynen.

Avgifter

8 § Besiktningensorganen får ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för besiktningensverksamheten enligt vad regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer närmare föreskriver. Regeringen får föreskriva att besiktningensorganen skall bidra till kostnaden för fastställandet av avgifterna.

9 § Besiktningsorganen skall betala avgift till Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll för att täcka kostnaderna för den tillsyn styrelsen utövar enligt denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om avgiften.

5 kap. Övriga bestämmelser

Straff

1 § Den som uppsåtligen hindrar eller försvårar en inspektion eller kontroll enligt 2 kap. 10–14 §§ döms till böter.

I övrigt kan dömas till böter enligt föreskrifter som beslutats med stöd av sådant bemyndigande som anges i 8 §.

2 § Ansvar enligt denna lag inträder inte, om straff kan dömas ut enligt brottsbalken eller enligt lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Hindrande av fortsatt färd

3 § En polisman skall hindra fortsatt färd med ett fordon som inte är i föreskrivet skick, om den fortsatta färden skulle medföra en påtaglig fara för trafiksäkerheten eller annars utgöra en väsentlig olägenhet.

Överklagande

4 § Ett beslut i ett enskilt fall enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om inte något annat följer av 5 eller 6 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5 § Beslut om körförbud som har meddelats av en polisman, en bilinspektör eller ett besiktningsorgan får överklagas hos Vägverket. Detsamma gäller beslut i ett ärende om registreringsbesiktning, mopedbesiktning eller lämplighetsbesiktning och beslut om återkallelse av en godkänd lämplighetsbesiktning.

Överklagande får ske utan begränsning till viss tid. Överklagandet skall ges in till Vägverket.

6 § Beslut i följande fall får inte överklagas.

1. Körförbud eller föreläggande som har meddelats av Vägverket.
2. Vägverkets beslut i ett ärende som har överklagats till verket.
3. Annat beslut av en polisman, en bilinspektör eller ett besiktningsorgan än som avses i 5 §.
4. Fråga om godkännande av ett fordon på grundval av ett intyg enligt 3 kap. 6 §.
5. Beslut om undantag från föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Verkställighet

7 § Ett beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

Bemyndigande

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fordons beskaffenhet och utrustning samt i fråga om de kontrollformer som avses i denna lag meddela ytterligare föreskrifter om

1. kontrollens omfattning och besiktningsorganens verksamhet,
2. förutsättningarna för godkännande vid kontroll,
3. förelägganden och körförbud,
4. förutsättningarna för att bruka vissa fordon, samt
5. avgifter.

Regeringen får också föreskriva att fordon, system, komponenter och separata tekniska enheter som omfattas av typgodkännande och som allvarligt brister i miljö- eller trafiksäkerhetshänseende inte får registreras, säljas eller användas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2003.
 2. Genom lagen upphävs
 - a) kungörelsen (1960:167) i anledning av Sveriges tillträde till den i Genève den 20 mars 1958 avslutade överenskommelsen om antagande av enhetliga regler för typgodkännande av utrustning och delar till motorfordon samt ömsesidigt erkännande av sådant godkännande,
 - b) terrängtrafikkungörelsen (1972:594),
 - c) fordonskungörelsen (1972:595), samt
 - d) lagen (1994:2043) om vissa besiktningsorgan på fordonsområdet.
 3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ärenden som har anhängiggjorts före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

BJÖRN ROSENGREN
(Näringsdepartementet)